

Majda Keček¹

Le skupaj lahko delujemo uspešno

Živimo v času velikih družbenih sprememb, v času globalizacije, regionalizacije, liberalizacije življenjskih stilov, često brez pravih vrednot. Posledica tega pa je vsekakor tudi ta, da postaja uživanje drog, tako dovoljenih kakor tudi nedovoljenih, vedno večji problem.

Posledice uživanja drog se ne odražajo samo na posamezniku, ampak tudi v njegovi ožji in širši okolici.

Danes lahko mladi dobijo drogo za vsakim vogalom, prišlo je do prave epidemije uživanja drog. Skrb vzbujajoče pa je vsekakor dejstvo, da se je izredno znižala meja, ko mladostnik prvič poskusi drogo. Večina mladih pride v stik z drogo v najboljčutljivejšem obdobju, v adolescenci. In prej kot začnejo, hujše so posledice. Večina mladostnikov začne jemati mamila za dobro počutje in zabavo. Nekatere zanima le njihov učinek. Veliko bolj nevarno pa je uživanje psihoaktivnih snovi z namenom, da bi se sprostili ali odgnali neprijetna čustva, kot so dolgčas, osamljenost, žalost, vznemirjenost, jeza. Številni mladostniki se radi preizkušajo v tveganih situacijah, živijo samo za zdaj in tukaj. Obremenjujejo se z mnenji drugih, so negotovi, imajo slabo mnenje o sebi, se počutijo osamljene in se gibljejo v družbi, ki spodbuja jemanje drog.

Nacionalna strategija za področje drog, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela do leta 2008, prinaša številne novosti, med katerimi velja poudariti tudi pomembno vlogo preventive. Ta mora temeljiti na objektivnih informacijah, ki obravnavajo to področje. Eden temeljnih ciljev preventive je: ponuditi ljudem dovolj informacij o tveganjih zaradi uživanja tobaka, alkohola in drugih snovi, ki povzročajo odvisnost. Preventivne aktivnosti na področju drog predstavljajo pomemben del družbenih aktivnosti, ki so usmerjene v reševanje problematike povezane z uporabo drog. Sredstva in napor, ki jih vlagamo v preventivo, predstavljajo pomemben vložek družbe, pozitivne učinke pa lahko pričakujemo šele v prihodnosti.

¹ Majda Keček, univ.dipl.org.dela, Psihiatrična bolnišnica Ormož

Uspeh preventivnega dela v lokalni skupnosti pa lahko pričakujemo le, če se bodo v lokalni skupnosti povezali vsi, ki lahko neposredno vplivajo na odpravljanje vzrokov, ki prispevajo k uživanju drog med otroki in mladostniki. Mednje spadajo vsekakor občinski organi (župan, občinski svet), šole (OŠ in srednje), zdravstvena služba, socialna služba, policija, sodišča, podjetja in lokalni mediji. Vse navedene organizacije in službe lahko veliko prispevajo na področju preprečevanja uživanja drog (izobraževanje, informiranje, bilteni...).

Često lahko tudi trdimo, da je ravno koriščenje prostega časa povezano z zlorabo droge in zasvojenosti. Težave s prostim časom imajo ponavadi otroci oziroma mladostniki, ki nimajo možnosti, da bi čustveno razvijali svoje interese in ne vedo, kaj početi v prostem času.

Temeljna skupnost za ustrezno preživljanje prostega časa je družina kot najožje življenjsko okolje, šola oziroma druge izobraževalne ustanove ter lokalne skupnosti, v katero se dejavno vključujemo in v njej živimo.

Z lokalno skupnostjo se otrok seznani takoj, ko zapusti družinsko okolje. To so igrišča, trgovine, šole, vrtci in drugi kraji, namenjeni formalnemu in neformalnemu druženju.

Lokalna skupnost, ki se trudi za učinkovito socializacijo svojih članov, zlasti mladih, si mora prizadevati tudi za ustrezno organiziranje prostega časa, saj je to pomemben del socializacije. Prosti čas se ne zadeva samo posameznika, temveč celotno lokalno skupnost in omogoča razvijanje solidarnosti, pripadnosti in pozitivnih tradicij.

Brezdelje lahko otroke zavede k dejanjem, ki jih sicer ne bi storili, zato jih je potrebno vključiti v organizirane dejavnosti. Preventive danes ne razumemo več le kot delo z osnovnošolci ali srednješolci, ne razumemo jo le kot predavanje. Preventiva je veliko več. Preventivo živimo v vsakodnevnem življenju na delu in v družini, v lokalni skupnosti in nenazadnje tudi v parlamentu, ki sprejema take zakone, ki omogočajo prijetno življenje prebivalcem dežele in zmanjšujejo potrebo po drogah. Pri preprečevanju uporabe droge je pomembno, da vemo, da otrok in mladine ne vzgajamo le s papirji in predavanji, ampak predvsem z našim načinom življenja, zgledom in našim odnosom do drog. Če odrasli pretiravamo pri uporabi tobaka, alkohola in zdravili, bomo težko zahtevali

od mladih, da se temu tudi odrečejo, kajti medgeneracijska sporočila imajo veliko moč. Zato je v veliki meri ravno od generacije odraslih odvisno, kakšen odnos bodo otroci in mladostniki vzpostavili do drog.

Torej, preventiva je vsakodnevno življenje, je nekaj, kar se dogaja tukaj in sedaj, 24 ur na dan in je sestavni del našega bivanja.

Preventivno delo na področju zasvojenosti pa je tudi osnovni motiv, zaradi katerega je bila ustanovljena Lokalna akcijska skupina v Ormožu.

V mesecu novembru mineva namreč pet let, odkar nas je s sklepom imenoval ormoški župan, gospod Vili Trofenik.

Vsak začetek je težak! Tudi naš je bil.

Pred vami je bilten, v katerem vam skušamo prikazati delček našega dela v minulem petletnem obdobju. Osnovna dejavnost je bila vsekakor osveščanje, izobraževanje, razdeljevanje zdravstveno vzgojnega materiala, organiziranje aktivnega preživljanja prostega časa...

Ob tej obletnici bi se rada zahvalila gospodu županu Viliju Trofeniku, da je začutil potrebo po ustanovitvi take skupine in njeno delovanje finančno podprl.

Iskrena hvala tudi vsem članom skupine, ki so kot prostovoljci žrtvovali svoj čas, znanje in energijo. Delovali smo resnično kot team, sodelovati z vami mi je bilo v veselje in zadovoljstvo.

Zavedati se moramo, da je skupna pot edina pri preprečevanju zlorabe drog med mladimi.

Bojan Burgar²

5 let – izziv za novo, saj je življenje nenehno gibanje in spreminjanje v času in prostoru

Vsakdo izmed nas, s svojo enkratno, neponovljivo osebnostjo, nosi v sebi mnoge želje in različne možnosti za njihovo uresničevanje. IMETI, BITI, LJUBITI so temeljne potrebe človeka. Vsakdo izmed nas jih nosi v sebi, jih na edinstven način udejanja in dosega ali pa ne, saj so za doseganje potrebni mnogi napor in številna znanja. Zavedanje tega dejstva nas opogumlja že ob majhnih uspehih, nam dviga samozavest in zaupanje vase, da lažje vztrajamo. Kajti BITI človek - osebnost, ki spoštuje lastno življenje in tuja življenja, vključuje v proces osebnostnega razvoja in delovanja nujno tudi LJUBITI. Prav ljubezen, občutena in doživeta, je hrepenenje za življenjem, ki človeku daje moč, da IMETI podredi življenju in njegovemu ohranjanju.

Kaj pa če mlad človek tega ne dobi ali ne zna poiskati, videti, čutiti? Kaj če mlad človek v času odraščanja nima ustreznih vzpodbud in možnosti za učenje za življenje in z njim za tista dejanja, ki nam dajejo moč in pogum, da zmoremo napore življenja, ki nam dvigajo tudi samozavest, zaupanje vase in v druge ljudi?

Ali bi posegel po drugih dopolnitvah smiselnosti sebe in svojega delovanja, če bi imel dovolj močno in ustrezno oblikovano samopodobo, ciljnost in uporabno vrednost svojega delovanja?

Ali mladim nudimo dovolj spodbud, podpore in zaupanja ob spremembah družbenih pogojev in njihovem vključevanju v nje? Ali mladim kažemo pot, kako vgraditi spremembe časa v njihov stil življenja? Ali se ob spremembah dovolj spreminjamo vsi odgovorni za mlade ali dovolj iščemo stile komunikacije in dialog, ki bo razvijal in ohranjal medosebne odnose lepe in humane?

Vsa ta in še druga vprašanja ter skriti odgovori posameznikov nas vzpodbujajo, da naj vzgoja, ki govori o medosebnih odnosih in njihovem razvoju, teoriji komunikacije in dialogov, o odraščanju... ne zajema samo mladih. Ob njih in z njimi se moramo učiti in vzgajati tudi vsi, ki smo z njimi. Skupno in nenehno učenje za življenje je možnost za humanizacijo odnosov, ki bodo dobili vrednost v vseh in predvsem v vsakem

² mag. Bojan Burgar, univ. dipl.org.dela, Osnovna šola Ormož

posamezniku. Takrat jih bomo pripravljene tudi uresničevati in v njih iskati smisel biti, imeti, ljubiti. Takrat zagotovo ne bo nihče iskal moči in volje zunaj sebe, ampak v sebi.

S tem sem želel pokazati, da mladi v vseh obdobjih odraščanja potrebujejo, priznali ali ne, ob vsem naštetem, tudi vsestransko varnost, ki bi jo naj nudilo okolje. Okolje smo mi, družba, skupine ljudi in organizirane skupine, kot je naš LAS.

Pet let čutim njeno prizadevanje predvsem v preventivnem, vzgojnem in smiselno uporabnem delovanju med okoljem, usmerjeno proti mladim. To potrjujejo številne njene aktivnosti, usmerjene v vzpodbujanje vzgleda, sodelovanja, povezovanja, soustvarjanja in osveščanja potreb po zdravju, ki je temelj iskanja duhovne smiselnosti življenja vsakega posameznika.

Prepričan sem, da je energija in programska zasnova LAS-a usmerjena prav v povedano. Mi, ki delujemo vzgojno in izobraževalno na mlade, odraščajoče osebnosti, podpiramo takšne aktivnosti, ki mladim med drugim tudi nevsiljeno bogatijo vrednote in jim krepijo vrednostni sistem sebe in svojega delovanja. Prav strokovnost, teoretičnost, realnost in praktičnost delovanja LAS-a zagotavljajo kompetentnost aktivnosti in delovanje le-tega. Vodilo njenega nadaljnjega delovanja bi želel videti v nadaljnjem uresničevanju v uvodu zastavljenih vprašanj in drugega vezanega na preventivno humanizacijo odnosov in delovanja mladih. Prav v njihovem uresničevanju ali neuresničevanju vidim pozitiven ali negativen naklon mladih do sebe in smiselnosti ali nesmiselnosti njegovega delovanja. Mi, ki smo se odločili, da smo z njimi – z mladimi in z njihovimi težavami ali uspehi, moramo slediti vsakodnevnim izzivom časa in okolja ter z njimi pravočasno preventivno seznanjati mlade.

Nadaljevati po starem ali iskati drugače. Zakaj ne bi bil nov dan – novih pet let izzivov za novo, saj je življenje nenehno gibanje in spreminjanje, ki nas vabi k novemu – k novim pastem in priložnostim.

Konec koncev je posebnost človeške narave in čas življenja v tem, da v sebi skriva mnoge zmožnosti in kvalitete. Iščimo jih, ponujajmo, usmerjajmo in živimo z njimi.

Vsem sodelavcem in članom LAS-a v Ormožu hvala za korektno sodelovanje. V imenu mladih pa hvala za številne aktivnosti, ki so bile namenjene nam vsem in narejene zanje. Čas pa je tisti, ki bo meril in kazal uspehe neke organizirane skupine ljudi predanih smislu in uporabni vrednosti življenja mladih.

Maja Botolin Vaupotič³

Kaj je lokalna akcijska skupina - LAS?

Glede na to, da se človek nekemu pojavu lahko bolj učinkovito zoperstavi v skupini, se je na osnovi vedenj in znanj ter priporočil Svetovne zdravstvene organizacije (WHO, 1991) uveljavila oblika organiziranosti, ki združuje strokovnjake, zainteresirane posameznike in družbene skupine, ki imajo za skupen cilj zmanjšati škodo, ki jo povzroča uživanje drog.

Glavna naloga LAS naj bi bila koordinacija vseh članov LAS, da delujejo usklajeno. S tem je zagotovljen celosten in sočasen pristop k problemu. LAS nenehno opozarja družbeno skupnost na nevarnosti in hkrati sproža družbeno ukrepanje preko vseh svojih sestavnih delov.

Cilji LAS so lahko kratkoročni in dolgoročni

Kratkoročni:

- analiza trenutnega stanja v okolju,
- kratkoročni ukrepi na področju uživanja drog,
- angažiranje vseh sposobnih strokovnjakov in drugih subjektov pri preprečevanju uživanja drog.

Dolgoročni:

- temeljita analiza stanja,
- spremljanje razvoja odvisnosti v določenem okolju,
- sprotno prilagajanje aktivnosti stanju na terenu in ugotovitvam v analizah,
- izdelava strategije zmanjšanja uporabe drog,
- izdelava strategije zmanjšanja škode zaradi uporabe drog,
- strategija razvoja promocije zdravega življenja.

³ Maja Botolin Vaupotič, prof., Območno združenje Rdečega križa Ormož

Naloga slovenskih LAS

V Sloveniji deluje 32 LAS (podatek Urada za droge, september 2003), vse pa so se ustanovile zlasti:

- iz potrebe po preventivnih dejavnostih, da bi tako preprečile nadaljnje širjenje napačne rabe in zlorabe drog in omejile naraščanje števila zasvojenih,
- zaradi od 1992. leta dalje ugotovljenega epidemičnega značaja zasvojenosti na posameznih območjih.

Zato so si zadale za nalogo:

- bolje prepoznavati problematiko na območju občine,
- ustrezno informirati javnost o stanju glede drog na območju in v zvezi s tem izdajati didaktični in propagandni material,
- usposabljanje kadre za delo na področju bolezni odvisnosti in preventive,
- pospeševati in usklajevati razvoj različnih preventivnih projektov, ki kakor koli omogočajo zmanjšanje rabe drog (organiziranje posvetov, predavanj, taborov, kulturnih prireditev, razstav ipd.),
- pridobivati posameznike in družine za bolj kvaliteten način življenja,
- organizirati dejavnosti za koristno izrabo prostega časa mladih,
- ustanoviti posvetovalna telesa v občinah.

LAS Ormož

Lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti v občini Ormož (LAS Ormož) je bila ustanovljena s sklepom župana novembra 1998 s sedežem na Območnem združenju Rdečega križa Ormož.

LAS Ormož je medsektorsko telo, ki deluje na območju občine Ormož, z namenom delovanja in sodelovanja strokovnjakov različnih področij (šolstva, zdravstva, socialnega varstva, policije idr.), koordiniranjem preventivne dejavnosti v občini Ormož na področju preprečevanja vseh vrst odvisnosti - delo LAS namreč ni omejeno samo na droge, temveč išče možnosti, ki bi mladim omogočale bolj zdrav način življenja in koristno izrabo prostega časa.

Prav tako bi mlade želeli pridobiti za sodelovanje ter jim dali vedeti, da smo tu zato, da jim nudimo oporo in pomoč pri premagovanju tegob današnjega časa.

Koordinacijski odbor sestavljamo:

Majda Keček, univ.dipl.org.dela, predsednica
mag. Bojan Burgar, univ.dipl.org.dela, podpredsednik

Člani:

mag. Vladimir Auer, dr.med., psihiater
mag. Aleš Friedl, univ.dipl.psih.
Stanislav Ivanuša, dipl. varstvoslovec
Maja Botolin Vaupotič, prof.
Marjan Škvorc, univ.dipl.psih.
Mira Frangež, VMS
Milena Luskovič, soc.del.

Program, ki smo si ga zastavili, je razdeljen na več sklopov:

- koordinacija med vsemi, ki se ukvarjajo s problematiko zasvojenosti, ne glede na to, ali gre za vladne ali nevladne institucije, organizacije in društva;
- organizacija predavanj in pogovorov; okroglih miz za učence, dijake in starše; udeležbo srednješolcev na koncertih mladih; obveščanje in osveščanje javnosti preko medijev;
- zagotavljanje informacij in gradiv (zloženke, brošure, knjižice) za različne ciljne skupine;
- povezovanje in sodelovanje z LAS-i na nacionalni ravni;
- pospeševanje in usklajevanje razvoja različnih preventivnih projektov, ki kakorkoli omogočajo zmanjševanje zlorabe drog.

Aktivnosti LAS Ormož v obdobju 1998 - 2003

V nadaljevanju so na kratko našteje aktivnosti, ki smo jih v petletnem obdobju izvedli:

- organizirali smo več okroglih miz za dijake Gimnazije Ormož. Mladi so bili navdušeni nad obliko dela, saj, kot so izrazili sami, lahko o vzrokih in posledicah odvisnosti veliko preberejo ali slišijo, pogrešajo pa ravno pogovore z odraslimi;
- za starše smo organizirali predavanje doc.dr. Zdenke Zalokar Divjak Vzgoja za smisel življenja ter skupaj z Osnovno šolo Ivanjkovci predavanje naslovom Vpliv alkohola na duševni in telesni razvoj otroka;

- na ormoških osnovnih šolah smo izvedli anketo, ki nam je dala delni posnetek stanja o stališčih osnovnošolcev do dovoljenih in nedovoljenih drog ter pripravili kvantitativno in kvalitativno analizo ankete, ki smo jo predstavili na radiu Ormož ter okrogli mizi Mladost brez odvisnosti, skupaj s predstavitvijo dela LAS Ormož;
- v času poletnih počitnic smo organizirali pet otroških počitniških taborov na Pohorju, ki se jih je udeležilo skupno 150 otrok razredne stopnje osnovnih šol v občini Ormož. Otroci so se v času tabora udeleževali najrazličnejših aktivnosti: ustvarjalnih in kulturnih, družabnih, naravoslovnih, športnih, zdravstveno preventivnih; hkrati pa so udeleženci spoznavali kraje in običaje določenega področja ter njihovih ljudi in zgodovino;
- med počitnicami leta 2000 smo sodelovali tudi na taboru mladih članov Rdečega križa z naslovom Droge in mladi, ki ga je organiziralo OZ RK Ljutomer. Skupini šestih učenk iz ormoške šole smo omogočili tudi udeležbo na taboru;
- dvakrat smo organizirali poletne ustvarjalne delavnice za srednješolce v letnem kopališču v Ormožu. Aktivnosti, ki so se izvajale na delavnicah, smo pripravili na osnovi ankete, ki smo jo izvedli na ormoški gimnaziji;
- v letu 2003 smo organizirali prvi mladinski raziskovalni tabor za starejše osnovnošolce in gimnazijce ter v okviru tega raziskovali ormoški park in zdravstvene razmere na ormoškem področju do leta 1960;
- za dijake in učence smo organizirali dva prevoza in spremstvo na dobrodelni koncert z naslovom "Moč humanosti";
- naši strokovnjaki so se redno odzivali vabilom šol ter pripravljali predavanja, delavnice in pogovore za učence in starše;
- za predšolske otroke organiziramo delavnice z naravoslovno in zdravstveno vzgojno vsebino;
- redno smo se udeleževali pomembnejših srečanj LAS-ov na nacionalni ravni, o poteku svojih aktivnosti smo obveščali prebivalce preko medijev (Ormoške novice, Ptujski Tednik, Večer, Odmevi - v petih letih je bilo objavljenih 25 pisnih prispevkov; radio Ormož, radio Ptuj, KTV Ormož), zloženek in biltenov, ves čas delovanja razdeljujemo propagandno gradivo o zdravem načinu življenja raznim ciljnim skupinam ter pripravljamo razstave, ki propagirajo zdrav način življenja;
- v šolskem letu 2002/2003 smo razpisali natečaj na temo "Mladost brez odvisnosti. Dva vrtca in šest osnovnih šol je skupaj z mentorici poslalo 200 likovnih in literarnih prispevkov;

- v novembru - mesecu boja proti odvisnostim - smo štiri leta zapored organizirali okrogle mize, na katere smo vabili različne strokovnjake, ki se ukvarjajo s problematiko zasvojenosti;
- organizirali smo seminar v treh delih z naslovom Svetovalno delo na področju zasvojenosti, ki ga je izvajala Mojca Hvala Cerkovnik, sodelovali pri zbiranju podpisov ustanove Odsev se sliši o omejitvi točenja in prodaje alkoholnih pijač mladoletnim osebam, sofinancirali smo seminar za šolske svetovalne delavce z naslovom Vodenje otrok in mladostnikov brez prisile;
- ves čas smo vodili dokumentacijo v zvezi z delom LAS ter pripravljali letna poročila in biltene, ki so na vpogled v pisarni RKS Območnega združenja Ormož, kamor se lahko obrnejo vsi, ki jih delo LAS in zgoraj naštetih aktivnosti podrobneje zanimajo.

Tudi v prihodnje se bomo držali programa, ki smo si ga zastavili v začetku. Zastavljen je dovolj široko, da je možno znotraj njega izvajati različne aktivnosti, ki nas vodijo k zdravemu načinu življenja.

Člani LAS Ormož – na fotografiji od leve proti desni
Sedijo: dr. Vladimir Auer, Majda Keček, predsednica LAS
Ormož, Stanko Ivanuša
Stojijo: Mira Frangež, mag. Aleš Friedl, Maja Botolin
Vaupotič

Stanislav Ivanuša⁴

LAS ORMOŽ

Pet let! Veliko, malo? Odvisno, iz katerega zornega kota gledaš. Osebno ocenjujem, da je za Lokalno akcijsko skupino Ormož (LAS) pet uspešnih delovnih let. Seveda je bil začetek težaven, saj je bilo na območju občine Ormož s sklepom župana prvič imenovano tako interdisciplinarno telo. Ko so stekle prve aktivnosti, je bil led prebit in okolje nas je sprejelo. Večkrat so me ljudje v razgovorih spraševali, če se res ukvarjamo z zdravljenjem odvisnikov od prepovedanih drog... Zato izkoriščam to priložnost in še enkrat povem, da LAS ni telo, ki bi se ukvarjalo s preganjanjem preprodajalcev ali zdravljenjem odvisnikov. Osnovni namen LAS je koordinacijske in povezovalne narave, delo pa je usmerjeno predvsem v preventivo. Nesporno je LAS Ormož pomagal tudi pri tem, da smo v Ormožu, kjer gre za izrazito specifično okolje, odprto spregovorili o problematiki prepovedanih drog in izpeljali nekatere uspešne projekte.

Delo LAS s tem seveda ni končano. Na ilegalni trg prihaja čedalje več prepovedanih drog, letne količine proizvedenih drog se povečujejo in zgolj z represivo (preganjanje proizvajalcev in preprodajalcev) se problematiki ne bo mogoče upirati. Zaradi tega je vloga LAS še bolj pomembna na področju preventive, in sicer v tem smislu, da ozaveš čim širši krog ljudi – potencialnih uživalcev drog, da bodo ob srečanju z drogo znali reči NE.

Na koncu bi rad čestital vsem članom LAS za dobro opravljeno delo in se jim zahvalil za novo znanje in izkušnje, ki sem jih prejel od njih.

⁴ Stanislav Ivanuša, dipl. varstvoslovec, Policijska uprava Maribor

Boža Antolič⁵

Rdeči križ in LAS

Pred več kot enim desetletjem smo na OZ RKS Ormož pričeli razmišljati, da bi več pozornosti namenili mladostnikom, ki se srečujejo s prepovedanimi drogami.

Kot Rdeči križ smo skozi vsa leta našega delovanja vodili preventivne programe za preprečevanje in zmanjšanje odvisnosti od dovoljenih drog (alkohola, cigaret). Pobudo Območnega odbora Rdečega križa Ormož o ustanovitvi Lokalne akcijske skupine smo prenesli na občino. Leta 1998 je bila naša pobuda uslišana. Župan Vili Trofenik je 11. novembra 1998 izdal sklep o imenovanju članov LAS. Skupina je tako pričela s svojim poslanstvom: sejami, pripravo programov, finančnih načrtov, izpeljavo predavanj, seminarjev, okroglih miz, tabora mladih, raziskovalnih delavnic in prijavi na različne razpise. Kot sekretarka na RKS OZ Ormož sem s skupino tesno sodelovala pri izpeljavi načrtovanega programa, predvsem pri reševanju in načrtovanju finančnega dela programa. Petletno delo je zbrano v poročilu iz katerega je razvidno obsežno delo LAS-a. Seveda pa ne moremo zapisati vsega, kar je bilo potrebno opraviti, da se je program lahko uresničil. S sodelavko Majo B. Vaupotič sva več ur in tudi dni skupaj pripravljali in načrtovali aktivnosti, ki so jih člani LAS-a sprejemali kot sklepe na svojih sejah.

Delovanje naše Lokalne akcijske skupine je tudi druge vzpodbudilo k razmišljanju o večjih aktivnostih na tem področju. Večkrat smo bili pohvaljeni in predstavljeni kot vzor ostalim občinam, da bi se zavzele za podoben program.

Rezultati so pokazali, da je bila pobuda pravilna in utemeljena, kajti pokazalo se je, da so prepovedane droge prisotne med mladino naše občine kljub temu, da so nekateri bili mnenja, da smo zaradi oddaljenosti od velikih centrov nekako zaščiteni pred njimi. Žal pa smo zaradi lege občine zanimivi za transport z drogami in ponudbo drog med mladimi. Preventivni programi dajejo pozitivne rezultate, zato se bomo tudi v bodoče trudili in jih plemenitili z novimi idejami.

⁵ Boža Antolič, pravnica, Območno združenje Rdečega križa Ormož

Aleš Friedl⁶

Mojih pet let v LAS Ormož

Moje področje delovanja v LAS je bilo doslej usmerjeno nekako takole: v začetnem obdobju je želela LAS izvedeti, kako pereče je vprašanje odvisnosti v občini Ormož. Izpeljali smo raziskavo o tem in bil sem zadolžen za razlago dobljenih podatkov. Drugi dve dejavnosti v LAS, kjer sem bolj angažiran, pa sta: sodelovanje na okroglih mizah na temo odvisnosti ter predavanja o odvisnosti za zainteresirano javnost.

Glede na to, da delo v LAS – čeprav v celoti gledano poteka kontinuirano – zame osebno teče kot kolaž, kaleidoskop ali mozaik. Zato bom v zvezi s tem svojih pet let v LAS predstavil v odlomkih, ki so se mi najbolj vtisnili v spomin.

Najbolj »nobel« je bilo novembra leta 2000 (mesec november je namreč vsako leto razglašen za mesec boja proti odvisnosti. Ob tem se lahko vprašamo, ali je to najbolj primeren mesec v letu. Novembra je namreč velik praznik – martinovo – ko se mošt spremeni v vino. Po drugi strani pa: tudi na martinovo smo lahko zmerni pivci (ali celo abstiniramo) – in torej ni nujno, da se ga »nacedimo kot krave«.), ko je pome prišel šofer (mlad fant, ki je že leta živel v Švici, pa je prišel v Slovenijo opraviti svojo državljsko dolžnost in je na civilnem služenju vojaškega roka sodeloval v dejavnostih Rdečega križa) z nizkim športnim avtomobilom (mazdo?) in me odpeljal na okroglo mizo »Mladostnik in zloraba drog« v ormoški hotel ter kasneje nazaj na Ptuj. (Manj »nobel« pri tej zgodbi pa je, da sem imel takrat tako hude bolečine v levi roki, da se sam nisem mogel peljati. Tudi na sami okrogli mizi sem se trudil biti čim manj aktiven, ker mi je tudi sedenje na stolu povzročalo bolečine. In zakaj je bila moja prisotnost nujna? Na okrogli mizi sem širši javnosti predstavil izsledke raziskave o stališčih ormoških osnovnošolcev do dovoljenih in nedovoljenih drog.)

Od predavanj so se mi nekoliko bolj v spomin vtisnila tri.

⁶ mag. Aleš Friedl, univ.dipl.psiholog, Psihiatrična bolnišnica Ormož

Doslej najtežje predavanje je bilo zame avgusta leta 1999 na »Otroškem počitniškem taboru« na Glažuti na Pohorju, kjer so letovali otroci nižjih razredov osnovne šole (stari od 8 do 11 let). To je bil sploh prvi tabor, ki ga je pripravila naša LAS, namen tabora pa je bil usmerjati otroke v zdrav način življenja – z zdravo prehrano, pohodništvom, raziskovanjem rastlinskega in živalskega sveta, s pesmijo in družabnimi igrami. V okviru tega tabora sem bil povabljen, da otrokom povem nekaj besed o odvisnosti. Na prvi pogled enostavna naloga, ki pa na drugi pogled to ni. Spraševal sem se, kako otrokom predstaviti ta pojem, kako jim pojasniti, kaj pomeni prekomerno uživanje alkohola, kakšne posledice pušča prekomerno uživanje alkohola na odraslih ter kakšni so odnosi odraslih v alkoholiziranem stanju do otrok. Miselni in čustveni svet otrok je drugačen od tovrstnega sveta odraslih, zato sem skušal te pojme čim bolj poenostaviti in jim jih predstaviti na čim bolj nazoren način. Hkrati sem skušal upoštevati tudi to, da ne bodo zmogli zbrano slediti mojim izvajanjem dalj časa, saj so nekateri obiskovali šele drugi razred osnovne šole. Izkazalo se je, da so otroci pazljivo prisluhnili povedanemu, saj so sodelovali z vprašanji ter se odzvali z risanjem.

Drugo predavanje, ki ga imam v spominu, pa je predavanje, ki to ni bilo. Šlo je za počitniški tabor »Mladi in droge«, ki je potekal v Veržeju julija leta 2000, na katerem je sodelovalo veliko otrok iz višjih razredov osnovne šole. Tukaj sem zaradi velikega števila otrok uporabil drugačen pristop. Predavanje, kjer bi otroci zgolj poslušali, ni prišlo v poštev – otroci bi lahko postali nemirni, naveličani, utrujeni, zdolgočaseni. Zato sem otroke razporedil v skupine (oz. so to storili otroci sami s pomočjo mentorjev; v te skupine so se vključili tudi mentorji). Vsaki skupini sem zastavil določeno vprašanje, o katerem so razpravljali (npr. Kaj je odvisnost? Kateri dejavniki vplivajo na nastanek odvisnosti? Odnos mladih do dovoljenih in nedovoljenih drog.). Ko je bilo razprave konec, je prišel iz vsake skupine predstavnik in opisal vprašanje, o katerem so razpravljali, sam pa sem njihove ugotovitve dopolnil z določenimi teoretičnimi izhodišči in praktičnimi izkušnjami, ki jih vedno znova pridobivam pri delu z odvisniki na Oddelku za zdravljenje bolezni odvisnosti v Psihiatrični bolnišnici Ormož.

Tretje predavanje je bilo predavanje na osnovni šoli v Miklavžu februarja 2001. Bil sem nekoliko slabšega zdravja in počutil sem se tako oslabelega, da sem se komaj premikal in obdržal na nogah, predavanja pa nisem hotel odpovedati, ker če so se bili že starši namenili priti, potem je vprašanje, ali bi naslednjic še prišli (čeprav je to na nekaterih

osnovnih šolah posrečeno organizirano – najprej je pripravljeno predavanje za starše, po predavanju pa je s starši še roditeljski sestanek).

Na koncu še nekaj misli o LAS.

Dandanes imajo otroci veliko več možnosti kot nekoč, da pridejo v stik s katerokoli drogo. Tudi če neke učinkovine ne poznajo, lahko o njej mnogo izvedo s pomočjo interneta (recimo o rastlinah, kot so datura, mandragora, tabletah z efedrinom, parametoksiamfetaminom (PMA), tekočinah kot je GHB ali plinih kot so freon, helij, dušikov dioksid).

Na drugi strani je staršem težko otrokom postavljati meje glede na to, da celo take inštitucije, kot je osnovna šola, rušijo nekoč veljavne meje: otrok se sedaj ne sme več kaznovati, iz razreda v razred lahko napredujejo z negativnimi ocenami in podobno.

Težko se je otroku znajti v svetu, kjer je »vse dovoljeno«, kjer sta pojma »prav« in »narobe« zbrisana in kjer za svoja dejanja ni potrebno prevzeti odgovornosti. Ko je otrok enkrat v šoli, imajo starši nanj manjši vpliv kot prej (poveča pa se vpliv vrstnikov).

Ponudba »užitkov« je vedno večja (vedno več je različnih lokalov, barov, diskotek, večja je dostopnost nedovoljenih drog, več je neposrednega in posrednega reklamiranja alkoholnih pijač (npr. pri prenosu nogometnih tekem oglašajo alkoholne pijače – po pravilih FIFA je celo športnikom – nogometašem – dovoljeno, da imajo v krvi 0,5 promila alkohola; gre tudi za posredno reklamiranje v filmih, TV nadaljevankah, v glasbenih videospotih, v popularni glasbi – npr. skupina The Drinkers itd.), razen tega pa je Ormož z okolico tudi znan po pridelavi grozdja in vina.

Delovanje LAS vidim predvsem v učenju otrok, kako se je mogoče v življenju »imeti fajn« tudi brez drog.

Vladimir Auer⁷

LAS in razmišljanje o drogah (alkoholu)

Včasih pomislim, kako mučno je, če »mora« nekdo piti. Mislim, predvsem za njega samega. Pomislimo, kolikokrat naredi sklep, da ne bo več; potem se zjutraj tega še drži, popoldan pa ... en kozarec, drugi ... Potem nastopi učinek prelomljene obljube: če sem že, pa spijmo še tretjega, četrtega. Ko je že nekoliko v rožicah, mu postane vseeno, potem pa še enega in še ... Vinjenost! Seveda ne odobravam komunikacije z vinjenim človekom; pravzaprav mi je zoprna. Saj ne govoriš toliko s človekom, kot z alkoholom. Kalen pogled, mučno prikrivanje vinjenosti, previden govor, previdna hoja (da se ne bi videlo »opotekanje«); pa vse ti obljubi, vse pritrди. Čeprav so nekateri tudi zabavni. A takim je še težje: najprej spoznati, da preveč pijejo, nato se odvaditi. Ko si enkrat navajen, je pač »hudič«. Nekateri, zavedajoč se svoje pogubne sle, začnejo piti na skrivaj. Posebno med ženskami je to zelo pogosto. Saj niso zgolj navajene, ampak si dajejo tudi energijo, moč, sposobnost za delo ... Ko je treba pa toliko tega postoriti: gospodinjstvo, kuhanje, otroci – pa po možnosti še naporna služba (in danes skoraj ni več službe, ki ne bi bila naporna).

Ko sem gledal te ljudi na oddelku za zdravljenje odvisnosti, sem kar nekako čutil z njimi; velikokrat so se mi prav smilili. V začetki telesno oslabei, kasneje anksiozni, včasih depresivni. In na oddelku je veljal režim, ki je bil po mojem pretrd, prestrog; včasih (bog jim grehe odpusti) celo napadalen ali žaljiv. Pritiskajoč na človeka, ki je že tako ali tako ves prestrašen; rabijo predvsem trdo roko ali razumevanje, pomoč v nemoči? (res pa je, da morda tudi zaposlenim ni lahko gledati in poslušati vedno iste zgodbe; človek otopi ... Pa veliki načrti in obljube na koncu zdravljenja, potem pa čez pol leta ponovno na oddelku, zapit! Morda bi morali dajati manj velikih obljub?

V vsakdanjem življenju – saj poznamo trmaste, svoje glave, sitne, ukazovalne in še kakšne ljudi. Včasih so celo prav blizu nas. A z njimi vendarle ni tako težko. Ne poslušaj ga, se vgrizneš v jezik, greš v stran ipd. – morda ga mine, morda mine tebe! Lahko tudi uporabiš njegov pritisk za to, da razmisliš o sebi in svojih napakah (kako rad kaj prehitro rečeš, nisi dovolj organiziran, delaš vse narobe, si preveč popustljiv do

⁷ mag. Vladimir Auer, dr.med., psihiater, Psihiatrična bolnišnica Ormož

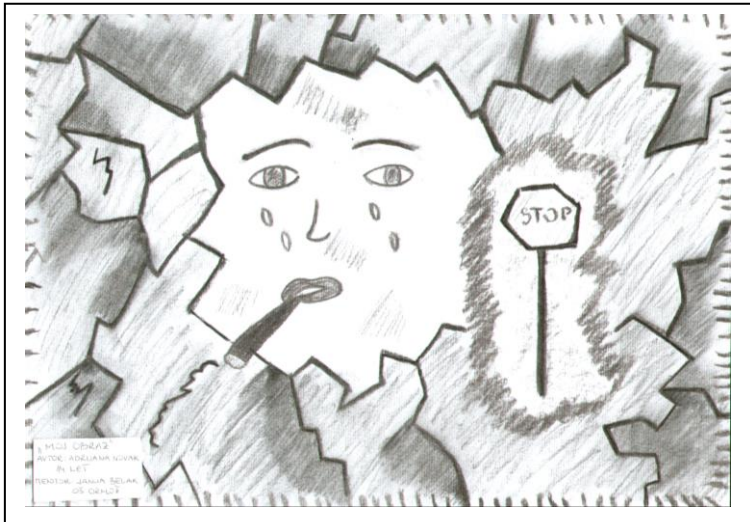
otroka ipd). Z vinjenim pa je najbrž drugače: njegova tečnoba je bolj vztrajna, kar naprej eno in isto »melje« in pričakuje, da ga poslušáš, pa še zvečer je treba leči v isto posteljo in vohati neznosne alkoholne hlape in poslušati smrčanje.

A na oddelku je bilo to še lahko: enostavno smo priporočali oz. celo zahtevali abstinenco in je bilo. V vsakdanjem življenju pa je veliko težje. Kar spomnimo se, koliko prilik za pitje si ustvarimo: praznovanja (ali žalovanje), veselice, poslovni pogovori in dogovori, delovne zmage (ali porazi) ipd. Kako se upreti alkoholu – da ne bi tistega, ki ponudi, užalili ali da ne bi izpadli smešni v situaciji, ko se od ljudi vendar pričakuje, da bodo nekaj spili. Ali med mladimi: kdo si bo mislil kaj slabega o rednem popivanju vsak konec tedna, ki je pač del zabave; a vendar je pri nekaterih tu že zametek bodočih težav z alkoholom, morda celo odvisnosti. Zato je, mimogrede, tudi še kako dobrodošel tako imenovani Kebrov zakon, ki vsaj nekoliko omejuje vesplošno prisotnost alkohola in pitje med mladimi. Pa ga tako napadajo – običajno povsem brez argumentov (in pravijo, da si bodo tisti, ki želijo, že priskrbeli pijačo, da njegovega izvajanja ne bo mogoče nadzirati ipd. Vsi vemo, da vesplošna prisotnost prispeva k večji rabi in da zakonov ni lahko nadzirati!). Pa tudi če bo propadla tu in tam kakšna nočna trgovinica, ki vendar živi predvsem na račun tistih, ki imajo z alkoholom težave, ne bo nič hudega.

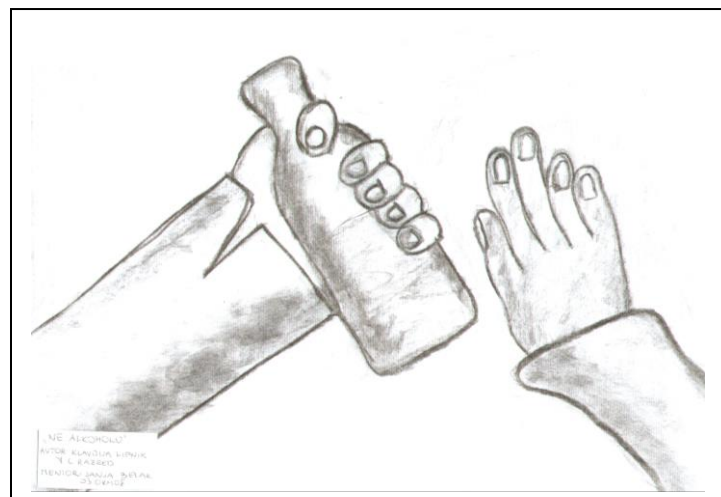
O tem sem razmišljal, ko sem pisal ta članek. Delo v LAS-u mi je razširilo pogled na problem rabe, zlorabe in odvisnosti. Pogovori s sodelavci, načrtovanja, predavanja. Slednja (zlasti mladim, ki so radovedni, bistri in pogumni) so mi pomagala razjasnjevati pogled, razmišljati, kaj je pomembno, kako povedati ipd. Na predavanju v gimnaziji Ljutomer (ki sicer ni bilo čisto v okviru LAS-a) sem naredil anketo o rabi alkohola, kjer sem dobil zanimive rezultate o pričakovanem počutju pri pitju, o tem, kaj mlade pri alkoholu najbolj moti, kje vidijo nevarnosti, katere ukrepe omejevanja podpirajo ipd., ki sem jih uporabil tudi v knjigi »Pretrmast, da bi pil« (v poglavju Kaj je koristno nagovarjati). Slične rezultate smo dobili pri predavanjih in pogovorih z mladimi v okviru LAS. V spominu mi je ostala zelo dobro obiskana in odmevna okrogla miza pred tremi leti v ormoškem hotelu (z gostom dr. Kastelicem), kjer so se živo zaiskrila tudi različna mnenja o drogah med različnimi generacijami, večno vprašanje o (morda) dopustni legalizaciji marihuane (in nasprotni argumenti) ipd. Bili so pač časi prvega vala odvisnosti od drog in iskanja tozadevnih informacij. Ti časi so najbrž nekoliko minili, droge so ostale predvsem problem večjih mest, učimo (in

spreminjamo svoja mnenja) se pa še vedno (zmožnost, spreminjati se, je najbrž eden večjih darov človeku).

Kot je to vedno: učil sem se (tudi) v pogovorih z drugimi, po (teoretičnem) učenju pa to ponovno preverjal v pogovorih in načrtovanju različnih dejavnosti.

Moj obraz
Adrijana Novak, 14 let
OŠ Ormož

NE alkoholu
Klavdija Lipnik, 14 let
OŠ Ormož

Marjan Škvorc⁸

Odvisni od znanja

V času, ko se srečujemo z raznovrstnimi odvisnostmi, ki dolgoročno kvarno vplivajo na človekov organizem in psiho, je prav nakazati še kakšno drugo možnost preventive, ohranitve pred tovrstnimi odvisnostmi.

Na področju preventive pred kvarnimi odvisnostmi je pri nas ogromno narejeno: od informiranja in obveščanja do vključevanja v različne, predvsem športne aktivnosti. Kljub temu menim, da obstaja še eno področje aktivnosti, s katerim lahko del mladostnikov obvarujemo pred škodljivimi odvisnostmi. To je ugankarstvo v najširšem pomenu besede.

Z ugankarstvom v tem kontekstu mislim predvsem različne oblike kvizov ter druge klasične uganke, predvsem križanke.

Različne oblike kvizov lahko pod ustreznim strokovnim vodstvom aktivirajo potencialne odvisnike in mobilizirajo njihovo energijo na dve področji: na prikaz pred tekmovanjem pridobljenega znanja in na sodelovanje z drugimi za doseg končnega cilja. Uspešen animator bo ob različnih priložnostih, pa naj bo to utrjevanje šolske snovi ali zabava ob praznovanju rojstnega dne, Abrahama ali prihoda novega leta, vedel izkoristiti priložnost in mlade motivirati za tovrstno preizkušnjo. Izkušnje kažejo, da otrok in mladostnikov ni težko motivirati, pa tudi pisnega gradiva je danes kar nekaj na razpolago. Potrebno je le še sestaviti bolj ali manj enako močne skupine (ne po kg, ampak glede na temo, ki je rdeča nit kviza), malo dramaturgizirati vodenje in kviz se lahko začne. V odvisnosti od namena bodo rezultati primarnega ali sekundarnega pomena. Jamčim, da se bo večina šolarjev ustrezno odzvala na tovrsten izziv – prvič zaradi tega, da se pokažejo pred drugimi in drugič, da pokažejo (del) svojega znanja.

Pri kvizih je pogosto bolj kot tekmovalni duh pomemben socializacijski vidik. V skupini trojk (priporočljivo) se mora posameznik prilagoditi ostalima članoma skupine, sklepati kompromise, prepričevati,

⁸ Marjan Škvorc, univ.dipl.psiholog, Osnovna šola Velika Nedelja

delovati konstruktivno in ne razdiralno. Ali ni v tem dovolj pozitivne korelacije z vsakdanjim življenjem?

Vedno ni na voljo animatorjev, skupin, tekmovalcev, da bi uprizorili kviz. V takem primeru (in za individualiste) obstaja solo rešitev: reševanje različnih klasičnih ugank, predvsem križank. Ponudba na tem področju je ogromna, posameznik potrebuje le nekoga, ki ga bo za tovrstno aktivnost ogrel – »zastupil«. V ozadju slišim ugovor (izgovor), da je za tovrstno aktivnost potrebnega precej znanja. Do neke mere to drži, predvsem za tiste, ki želijo poseči po ugankarskih vrhovih. Za povprečnega reševalca ni potrebno vrhunsko znanje, saj obstajajo uganke srednje težavnosti. V ospredju so druge vrline: vztrajnost, natančnost, pozornost. Tovrstnih lastnosti pa ni nikoli preveč ne glede na to, če se ukvarjamo z ugankarstvom ali ne.

Reševanje nalog v skupini je
lahko tudi zabavno

Stanislav Ivanuša⁹

Ali so prepovedane droge v Ormožu?

Taka in podobna vprašanja mi pogosto postavljajo ljudje iz območja občine Ormož. Odgovor je običajno zelo kratek in jedrnat. SO ! Seveda ta odgovor vedno izzove kopico novih vprašanj v stilu kot so:

- Katere in kje so?
- Kdo so uživalci, kako pogosto in kje jih uživajo?
- Kdo so proizvajalci in preprodajalci ?
- Kje se nahajamo v primerjavi z ostalimi kraji v Sloveniji ?

Skozi pričujoči članek bom poizkušal orisati trenutno situacijo v Sloveniji in na območju občine Ormož.

Kratka osamosvojitvena vojna v Sloveniji leta 1991 je pripeljala do velikih političnih, ekonomskih, socialnih in drugih sprememb v naši državi. Vse te spremembe so na nek način vplivale tudi na porast problematike zlorabe prepovedanih drog. Od tega leta naprej namreč beležimo stalen porast števila uživalcev prepovedanih drog, nižanje starostne strukture uživalcev, porast števila preprodajalcev, čedalje večje količine zaseženih drog in seveda porast kriminalnih dejanj povezanih s prepovedanimi drogami. Navedena problematika je najprej postala opazna v večjih centrih, kot so Ljubljana, Koper, Maribor, Celje,..., nato pa se je postopno razširila tudi v manjše kraje, med drugim tudi v Ormož.

Oskrba slovenskega trga s prepovedanimi drogami je v celoti vezana na ilegalni uvoz. Izjema je samo rastlina konoplja (*Cannabis sativa* L.), iz katere se prideluje prepovedana droga marihuana. Geografski položaj Ormoža je zelo zanimiv, saj se pojavlja kot kraj, preko katerega se prepovedane droge tihotapijo, kot kraj, kjer manjši del le teh ostaja, kot kraj, kjer se prepovedane droge (marihuana) proizvajajo, preprodajajo in tudi uživajo.

Če pogledamo v statistične podatke Policijske postaje Ormož, vidimo, da potrjujejo vse zgoraj navedeno. Predvsem je zanimiva statistika zasega prepovedanih drog v zadnjih letih. V spodnji tabeli bom predstavil količino zasežene marihuane.

⁹ Stanislav Ivanuša, dipl.varstvoslovec, Policijska uprava Maribor

Tabela:1

Leto	Zasežena marihuana v gramih
2000	494,52 g
2001	6.494,95 g
2002	7.647,26 g (čas od 01.01.2002 do 19.10.2002)
Skupaj	14.636,73 g =====

V zajetem časovnem obdobju je bilo dodatno zaseženih še 820 sadik konoplje, ki si se ilegalno gojile na 18 nasadih. Iz teh sadik bi bile proizvedene dodatne količine marihuane. Zaseženih pa je bilo še 71 različnih tablet.

Povprečna količina marihuane, ki jo uživalci porabijo za izdelavo enega jointa (cigarete z marihuano), je od 0,1 do 0,5 grama. Vsak laik si lahko sam izračuna, koliko jointov bi bilo izdelano iz zgoraj zasežene marihuane. Vsekakor pa je zasežena količina prepovedanih drog samo delček tistega, kar se na območju Ormoža proizvaja, preprodaja in uživa, tako da o točnih količinah lahko samo ugibamo.

Glede na pogostost uživanja in glede na njihovo psihofizično stanje delimo uživalce prepovedanih drog v naslednje skupine:

- eksperimentatorji, ki poskušajo prepovedane droge iz radovednosti,
- občasni uporabniki, ki uživajo droge v velikih časovnih zamikih, vendar redno in niso odvisniki,
- funkcionalni odvisniki, ki redno uživajo prepovedane droge, vendar socialno normalno funkcionirajo,
- disfunkcionalni odvisniki, ki ne morejo socialno normalno funkcionirati brez droge. Prepovedana droga jim je glavni cilj življenja. So bolniki, često ljudje z obrobja, torej marginalci, delikventi,....,
- sociotradicionalni potrošniki, ki prepovedane droge tradicionalno, a nadzirano konzumirajo ob posebnih priložnostih, kot so verski obredi ipd.
- terapevtski uporabniki, ki drogo dobivajo zaradi raznih bolezni in obolenj in se sčasoma nanjo navadijo in postanejo od nje odvisni.

Na področju Ormoža se srečujemo predvsem z užívalci iz prvih treh skupin, žal pa se v zadnjem času pojavljajo tudi posamezniki iz četrte skupine užívalcev.

Za konec pa še nekaj besed o kriminaliteti povezani s prepovedanimi drogami. Cene prepovedanih drog so velike, kar bom prikazal v spodnji tabeli.

Tabela:2 povprečna cena prepovedanih drog v RS

Prepovedana droga	Cena
Heroin (1 g)	10.000.- Sit
Kokain (1 g)	15.000.- Sit
Ecstasy (1 tableta)	1.500.- Sit
LSD (1 pivnik)	1.500.- Sit
Joint (1 cigareta z marihuano)	750.- Sit

V tabeli so zajete prepovedane droge, ki se najpogosteje uživajo. Kot je navedeno so cene povprečne in se lahko gibljejo navzgor ali navzdol. Preprost izračun pa nam hitro pokaže, da je uživanje prepovedanih drog zelo drago. Če hipotetično vzamemo za primer užívalca heroína, ki dnevno zaužije 1 gram heroína, to pomeni, da mesečno porabi za nakup prepovedane droge 300.000.- sit. Ker denarja ne more pridobiti na legalen način, se začne ukvarjati z izvrševanjem kaznivih dejanj. Kazniva dejanja, ki jih izvršujejo užívalci prepovedanih drog, lahko delimo na naslednja področja:

- premoženjski delikti (tatvine, izsiljevanja, vlomi, ropi),
- ponarejanje listin (predvsem ponarejanje zdrav. receptov),
- ilegalno sprovajanje oseb preko državne meje,
- vdajanje prostituciji in
- tihotapljenje, proizvodnja in preprodaja prepovedanih drog.

Uživanje prepovedanih drog pa pripelje tudi do drugih oblik deviantnega obnašanja, kot so vandalizem, nezaželeni in predčasni spolni odnosi, kršitev pravil v prometu in še bi lahko našteval.

Maja Botolin Vaupotič

Mladost brez odvisnosti

Lokalna akcijska skupina je skupaj z Območnim združenjem Rdečega križa Ormož v šolskem letu 2002/2003 razpisala natečaj za likovne in literarne prispevke z naslovom Mladost brez odvisnosti. Na natečaju je sodelovalo 226 učencev iz osnovnih šol Miklavž pri Ormožu, Velika Nedelja, Središče ob Dravi, Stanko Vraz, Ormož, Tomaž pri Ormožu in 69 otrok iz vzgojno varstvenih enot Velika Nedelja in Ormož. Skupno je prispelo 200 izdelkov, od tega 168 likovnih in 32 literarnih. Vsi prispevki so bili razstavljeni v prostorih bivše Mercatorjeve trgovine na Kerenčičevem trgu. Posebna komisija je imela težko nalogo, da med odličnimi prispevki izbere nekaj tistih, ki smo jih nagradili kot najboljše. Vsi sodelujoči so za sodelovanje prejeli priznanja in simbolične nagrade.

In kako o raznih odvisnostih razmišljajo naši osnovnošolci? V nadaljevanju je objavljenih nekaj prispevkov iz katerih se lahko tudi odrasli veliko naučimo.

Odvisnost,... le kaj bi naj ta beseda pomenila?
Odvisnost,... odvisnost od staršev, odvisnost od televizije, odvisnost od računalnika,... odvisnost od kave, odvisnost od cigaret, odvisnost od trdih drog,...
Odvisnost,... katera odvisnost?!

Za mlade je odvisnosti na pretek. Pa vendar... V Sloveniji je preko 150 otrok mlajših od deset let, ki so odvisni od trdih drog. Veliko preveč pa je najstnikov, ki kadijo cigarete takšne in drugačne. Mlajši poskusiš, večja je možnost, da boš kadil vedno. Cigareteta vodi k travi, ta k tabletkam, te pa k drugim, te druge pa k smrti. Če samo pomislim na tiste, ki so odvisni, me kar zmrazi, čeprav sem sam odvisen od marsičesa. Ali je mladost brez odvisnosti sploh možna?! Po mojem ne. Vsak človek je odvisen in s tem se je treba sprijazniti. Odvisnost ... ali ta beseda sploh obstaja?!

Če pomislim na odvisnost od neetičnih substanc, je to odvisnost mogoče popolnoma izničiti.

Pa vendar vsakemu diši najbolj tisto, kar je prepovedano. Tisti, ki so odvisni od prepovedanih

substanc, bi morali s trdo voljo pokazati, da zmorejo odnehati.

Pred nedavnim sem prebral, da ena cigareta skrajša življenje za sedem minut. Nekateri si prižigajo cigareto s cigareto. Šele čez nekaj let jim postane žal, da so sploh začeli. Tri škatle na dan in štiristo dvajset minut oziroma šest ur življenja zapravljenega za nič, nič,... To se ponavlja iz dneva v dan. Ko pa je človek star šestdeset let, sedi na stolu, kadi in razmišlja: "Le kako je to mogoče? Šestdeset let že imam!"

Možno je, da bo ta človek čez nekaj dni mrtev. Škoda, gotovo bi živel dlje, če bi zdravo živel!

Nekdo bo pomislil: "Pa saj smo še mladi, enkrat se živi, bom poskusil!" Tako se ta stvar začne. Res je, da smo mladi, vendar mojega časa s cigaretami, kaj šele s tršimi substancami ne mislim zapravljati!

Odvisnost... Ta beseda obstaja!

Božo Lalič, 8.razred
OŠ Tomaž pri Ormožu

Mlada odvisnica
Tamara Štuhec, 14 let
OŠ Ormož

The dzanki song
(Mladost brez odvisnosti)

Nekoč je živel mlad in vesel,
ni pil, tudi ne kadil,
džanki ni bil.

Kje so zdaj tisti časi,
ko se svet vrtel je še počasi?
Zdaj drvi, nikogar ni,
da ga zaustavil bi.

Svet se zdi kot velika igla
polna omame in strahu.
Vsi bežimo, vsi drvimo,
ujeti smo v lažnem snu.

Nas zasipavajo ogorki,
alkohol zaliva nas.

Televizija in računalnik
informacije dajeta nam,
a sevanje jemlje nam
življenje bolj ali manj.

Kje so zdaj tisti časi,
ko se svet vrtel je počasi?
Ni ga odšel je daleč stran,
jaz pa sam stojim v času želja in omam.

David Antolič, 7. razred
OŠ Tomaž pri Ormožu

Sem enajstletno dekle in sem tako kot skoraj vsak človek odvisna od nečesa. Moja odvisnost je televizija.

Slaba lastnost vsakega človeka je, če ima kakršnokoli odvisnost; nekateri so odvisni od alkohola, nekateri od cigaret, drugi od določene hrane in drugi spet od česa drugega. Vsaka odvisnost je po svoje drugačna, nekatere so celo tako močne, da se jim nikakor ne moremo več upreti, kot so na primer alkohol, cigarete, droge. So tudi takšne stvari, da ko se nanje navadimo, jih je potem težko pustiti, zato pa postanejo ljudje od tega odvisni in zato je v nekaterih primerih potrebno poiskati celo zdravstveno pomoč. Moja odvisnost pa je malo drugačna, saj nima tako močnih posledic kot jih lahko povzroči alkohol ali cigarete. Jaz sem namreč odvisna od televizije. To mi je že kot prirojeno, saj že od rojstva veliko časa preživim pred TV sprejemnikom, včasih celo cel dan.

Želim si, da bi se odvisnosti odvadila. Ko bom velika, pa sigurno ne bom ne pila in ne kadila.

Ines Golob,
5.razred
OŠ Tomaž pri Ormožu

Vedno sem se rada igrala, zato sem proste popoldneve preživljala v igri s prijateljicami ali ob lepi knjigi. Sčasoma sem tako igro kot branje skoraj popolnoma opustila.

V pogovoru s prijateljicami in sošolkami je beseda vedno nanesla le na vsebino nadaljevank, ki se vrtijo v popoldanskem času. Tako je pričelo to zanimati tudi mene. Popoldneve sem sčasoma namenila gledanju televizije. Na hitro sem po vrnitvi iz šole opravila obveznosti v zvezi s šolo. Veselila sem se in komaj čakala uro, ko so se pričele nadaljevanke. Ob gledanju sem pozabila na lakoto in pa tudi na obveznosti, ki mi jih je naložila mama. Mama se je zato velikokrat razburjala. Če mi ni pustila gledati, sem jokala. Po končanih nadaljevankah sem hitro pogledala na teletekst, kaj se bo dogajalo naslednji dan. V šoli je pogovor tekkel samo o nadaljevankah. Pogovarjale smo se o tistih iz prejšnjega dne in o tem, kaj bo sledilo danes. Ob tem smo zbirali sličice glavnih junakov in zapise o njih iz raznih revij. Nesrečna in celo žalostna sem bila ob vikendih, ko ni bilo nadaljevank. Nekega dne nisem opravila dela, ki mi ga je dala mama. Potem ji je prekipelo. Ko je prišla domov, se je zelo razjezila in mi je prepovedala gledati nadaljevanke. Ker nisem smela gledati televizije, sem spet vzela v roke knjigo in

pričela brati. Pričela sem hoditi ven. Sčasoma se je to zgodilo tudi moji prijateljici.

Ob igri in sprehodih v naravi sva obe ugotovili, koliko lepih trenutkov, ki bi jih lahko preživeli skupaj, sva izgubili. Popoldneve preživljam zunaj in na nadaljevanke ne pomislim več. Prav lepo mi je.

Eva Lorenčič, 4. razred
OŠ Tomaž pri Ormožu

Ljudje imamo različne razvade. Ko se tem razvadam nikakor ne moremo upreti, jih lahko poimenujemo odvisnost oziroma zasvojenost.

Moj očka je kadilec. To me zelo moti, saj se mi kadi cigaretni dim v nos. Očka je začel kaditi pred leti. Ne more se odvaditi, saj je to zelo težko. Zadnje čase sem zelo vesela, ker se je moj očka končno odločil, da se bo poskusil odvaditi kajenja. Na tem že pridno dela in jaz upam in držim pesti, da bi mu uspelo. Težko se odvadimo tudi drugih razvad, kot so na primer zasvojenost z računalnikom, gledanje in sedenje pred televizijo, zasvojenost z mamili, s hrano, z alkoholom, z zdravili ali manj pogosto zasvojenost z učenjem. Vse mame si želijo, da bi bili zasvojeni z učenjem. O teh stvareh smo se učili tudi v šoli.

Dokler so naše razvade neškodljive, je še kar v redu, če pa te razvade začnejo škodovati našemu zdravju in vsem okrog nas, pa moramo pričeti resno razmišljati o odvajanju oziroma zdravljenju zasvojenosti. Upam, da sama ne bom nikoli zasvojena.

Monika Rajh, 5. razred
OŠ Tomaž pri Ormožu

Kaditi se ne sme pred otroki. Alkoholnih pijač se ne sme piti. Ker lahko postaneš pijan in lahko postaneš bolan. Moj dedek je nekoč kadil, zdaj pa več ne kadi in zdravo živi.

Sara Topličar, 1. razred

OŠ Ormož

Ne smemo kaditi, ker dobimo pljučnega raka. To pa je zelo nevarno, če kadite enkrat ali dvakrat na dan. Če kadite v stanovanju zelo smrdi, zato vam priporočam, da kadite zunaj.

Maruška Korpič Lesjak, 1. razred
OŠ Ormož

Kajenje škoduje zdravju. Ljudje, ki kadijo si uničujejo življenje. V naši družini sicer res nihče ne kadi, zato pa ljudi, ki kadijo srečujemo povsod. V mestu, v restavracijah,... Poznam kar nekaj ljudi ki kadijo. To me zelo moti in če sem dolgo v njihovi družbi začnem kašljati in zato lahko tudi zbolim. Že ko sem bila majhna, sem govorila, da nikoli ne bom kadila. Drugi so mi govorili, da si bom premislila, a sem to pri dvanajstih potrdila. Zelo so me motili. Nikoli ne bom niti poskusila. Na naši šoli nekateri učenci kadijo. Včasih prav smrdi. Mislim, da bi učitelji morali poklicati starše in se z njimi pogovoriti. Hodila sem v park, sedaj pa ne grem nikoli več. Tja največkrat hodijo kadit. Če ljudje veliko kadijo, lahko dobijo raka. To je najpogostejša bolezen pri kajenju. Zaradi raka lahko ljudje umrejo. Če pa bi se ljudje radi odvadili kajenja pa obstajajo tudi take bolnišnice. Jaz stojim za tem, da bi bilo čim manj ljudi, ki bi kadili. Ko sem brala neko knjigo je bilo napisano: "Če kadiš, smrdiš in raka dobiš!". S tem se zelo strinjam in upam, da bom srečala čim manj ljudi, ki bodo imeli cigareto v ustih.

Kaja Magdič, 5. razred
OŠ Ormož

Nekega dne sem šel v trgovino. Tam sem srečal starčka. Bil je ves popackan in zanemarjen. Trgovko v trgovini sem vprašal, kdo je ta starček. Trgovka mi je začela pripovedovati...

"Rodil se je v zelo revni družini. Njegovi starši niso imeli ne denarja, ne živine, da bi se lahko preživeli. Živeli so v revni viničarski hiši. Na delo so hodili k bogatim kmetom, da so lahko preživeli zimo. Prav tako je tudi Jože hodil s starši na delo. Ko je končal osnovno šolo, je šel v Maribor s trebuhom za kruhom. Izučil se je za ključavničarja in začel svoje življenje. Imel je veliko prijateljev, s katerimi je začel hoditi po gostilnah. Izostajal je od dela in se vedno bolj vdajal pijači. Izgubil je službo, prijatelje in ostal na cesti. Sedaj se klati po ulicah in čaka, da bi dobil od mimoidočih kakšen tolar za pijačo."

Po poslušanju pripovedi sem sklenil, da jaz ne bom šel po njegovi poti, ampak bom svojo mladost izkoristil drugače. Ukvarjal se bom s športom, hodil v planine in se pridno učil. Tako bom svojo mladost preživel brez odvisnosti.

Vsem otrokom želim, da bi svojo mladost preživeli brez cigaret, alkohola, mamil, saj bodo tako imeli lepo otroštvo.

Patrik Hergula, 3. razred
OŠ Velika Nedelja

Na vasi so živeli otroci, ki so se večkrat igrali na igrišču, blizu katerega je bila gostilna.

Otroci so nekega dne doma pobrali svoj denar in sami odšli v gostilno na sok. Vstopili so, a se med seboj niso videli, saj se je po prostoru valil cigaretni dim. Za mizami so sedeli odrasli možje, ki so govorili grde besede. Otroci so od strahu pobegnili ven iz gostilne. Bežali so na igrišče. Eden od otrok se je zaletel v nenavadnega moža. Ugotovili so, da je ta mož čarodej. Rekel jim je, da ima tako moč, da lahko odklene vsa vrata. Otroci so se domislili: "Zvečer, ko bodo vsi spali, se bomo oblekli v črna oblačila in odšli skupaj s čarodejem v gostilno." Tako se je tudi zgodilo. Ko so bili vsi zbrani, je čarodej izrekel magične besede: "Čančale-kenče-le-menče-le!" Vrata so se odprla. Vstopili so. Nato so čarodeja prosili, da bi vse alkoholne pijače spremenil v sokove in vse cigarete v žvečilne gumije. Tako je čarodej ponovno izrekel čarobne besede: "Vandale-smandale-sokose-morokose!". Vse alkoholne pijače so se spremenile v sokove, cigarete pa v žvečilne gumije. Otroci so si nalili sok v kozarce in se po napornem delu odžejali. Bili so zelo veseli, da jim je uspelo. Po tiho so se zahvalili čarodeju za pomoč in odšli domov. Zjutraj, ko je natakara prišla v gostilno, je od začudenja onemela. Nikjer več ni bilo alkohola in cigaret. Začela je razmišljati. Sklenila je, da bo zdaj v gostilni prodajala samo sokove in ne bo ji potrebno več vdihovati cigaretnega dima ter gledati in poslušati pijanih mož. Naslednji dan so jo obiskali otroci z velikim plakatom, na katerem je pisalo: "Če kdo naredi samo požirek alkohola, bo vse, kar je v gostilni izginilo!" Natakara je bila vesela in jim je obljubila, da bodo vedno dobili sok zastoj.

Otroci so še zmeraj hodili na igrišče, se tam igrali in ko so postali žejni, so šli v gostilno, ki so jo imenovali "Sokarna". Prijazna natakara jim je vedno postregla z dobrimi sokovi.

Ana Munda, 3. razred
OŠ Velika Nedelja

V šolski knjižnici sem si izposodila knjigo pisatelja Ivana Cankarja. Imela je naslov Moje življenje. V njej piše o svoji mladosti. Knjigo bereva doma z mamo. Cankarjeva mladost je bila težka in žalostna. O tem piše v črticah. Kljub temu pravi, da je vsaka mladost polna sreče, veselja in radosti.

Jaz živim v drugem času in drugačnem okolju. Nekaterih dogodkov se spominjam že od četrtega leta. Otroška leta sem preživela v Koračicah. Prva leta šolanja sem preživela pri Svetem Tomažu. Zdaj pa se vsak dan vozim v šolo Stanka Vraza v Ormož.

Zelo rada sem vesela. Rada imam presenečenja. Mama me rada preseneti z darili. Spretna sem pri gospodinjskih opravilih. Rada pomagam zunaj. Do živali sem prijazna in jih ne tepem. Pri klanju domačih živali rajši nisem zraven. Najtežje mi je hraniti svinje. Pri nas doma smo trije: ata Mirko, mama Jožica in jaz. Večkrat se vrne domov sestra Mirka s sinkom Leonom in fantom. Kadar smo vsi skupaj, je pri nas veselo. Včasih se tudi kaj skregamo.

V šoli je zadnje čase tečno. Če sem zaljubljena, dobivam tudi boljše ocene. Pri družbi sem pristala na trojki. Ne želim si, da bi tako bilo še jutri pri naravi. Super. Dobila sem dobro oceno. Družbo se bom naučila in si izboljšala oceno. Z Jožekom sem bila skregana, kar se je poznalo pri mojih ocenah.

Stara sem trinajst let. Poznam fanta, ki je star štirinajst let. Živi v sosednji vasi. Zgodaj je izgubil mamo. Obesila se je. Zelo mlad je začel piti in kaditi. Obiskuje še osnovno šolo. Iz razreda v razred napreduje s slabim uspehom. Tudi njegov ata je pijanček.

Vsaka mladost je drugačna. Niso vse srečne in vesele. Nekatere so odvisne od alkoholnih pijač, mamil, cigaret, hrane...

Polonca Jaušovec, 6. razred
OŠ Stanka Vraza

Alkohol v družini
Maja, 6 let
VVE Ormož

Alkohol povzroča zlo
Tadej, 6 let
VVE Ormož

Maja Botolin Vaupotič

Otroški počitniški tabor "Trije kralji"

Letošnji otroški počitniški tabor ki ga je organizirala LAS Ormož nosi jubilejno številko 5. Že četrto leto zapored pa smo se odpravili na Tri kralje, na slovenskobistriško Pohorje. Ko prebiramo predstavitveno brošuro Penziona Jakec RTC Trije kralji, lahko preberemo, da so Štuhčev planinski dom prevzeli v upravljanje leta 1999 - malo pred tem torej, ko smo se tudi mi prvič podali na ta predel Pohorja. V štirih letih smo postali že dobri znanci in prijatelji zato upamo, da bomo lahko to tradicijo preživljanja počitniškega tedna, ki ga vsako leto organiziramo za 35 tretje- in četrtošolcev iz ormoške občine, nadaljevali še dolgo.

Skupina, ki spremlja otroke na Treh kraljih (kraj v resnici nosi ime Planina pod Šumikom, vsi pa ga imenujemo po cerkvi iz 16. stoletja), je bila vsa štiri leta enaka; učiteljice, tršice, tete, včasih pa kar Cilka (Špindler), Danica (Rižnar) in Maja (Botolin Vaupotič) - so skrbele za varnost otrok in za zapolnitev prostega časa med bivanjem na Treh kraljih. Prejšnja leta se nam je pridružil še kakšen vojak na civilnem služenju vojaškega roka, letos pa Marija Imerovič. Ves teden pa sta za naše prijetno počutje v domu in okolici skrbela lastnika doma Jožica in Božo Juhart z domskim osebjem.

Okvirni plan dela ostaja vsa leta enak in zajema najrazličnejše dejavnosti: ustvarjalne in kulturne (likovne, literarne, glasbene, oblikovanje, priprava in izvedba kulturnega programa...), družabne (družabne igre v manjših skupinah...), naravoslovne (opazovanje na terenu...), športne (igre z žogo, badminton, tek, pohodi v naravo...), skrb zase in urejanje prostorov (zdravstvena preventiva), spoznavanje krajev in običajev določenega področja ter njihovih ljudi in zgodovine. Letos smo morali zaradi suše opustiti kurjenje kresa ter peko koruze in krompirja v žerjavici ter prav tako tradicionalni nočni pohod z baklami, vendar naš program ni bil zato nič revnejši - na Treh kraljih je veliko možnosti za različne dejavnosti in mi smo jih izkoristili.

O bivanju na Treh kraljih so razmišljali tudi udeleženci. Marsel Žmauc Rajh, Uroš Hekić, Uroš Krajnc in Luka Lovrec iz OŠ Tomaž pri Ormožu, so o prvem dnevu na Treh kraljih zapisali:

"Zjutraj smo se zbudili zelo zgodaj. Vsi smo že nestrpno čakali, da nas bodo mame in očetje odpeljali na avtobusno postajo iz katere se bomo z avtobusom odpeljali na Pohorje. Nato je prišlo težko slovo od staršev. Avtobus je zabrnel in odpeljali smo se novim dogodivščinam naproti. Vožnja ni bila kratka a smo se vseeno kratkočasili s pogovarjanjem. Končno smo prispeli pred planinski dom, kjer nas je pričakal gospod Božo. Malce zmede je nastalo, ko smo iz avtobusa jemali prtljago, a smo tudi to težavo rešili. Končno smo si izbrali sobo, ki se nam je zdela super in v kateri bomo spali. Sobo smo si uredili in potem je sledilo kosilo. Po kosilu je sledil pohod na Veliki vrh. Ta pohod je bil kratek, a smo se vseeno zabavali. Ko smo prišli na vrh, se je pred nami razprostiral čudovit razgled. Po kratkem počitku smo se odpravili nazaj proti domu. končno smo prišli v dom, kjer smo si ponovno odpočili, potem pa se pričeli ukvarjati s športnimi dejavnostmi. Igrali smo odbojko, košarko, badminton in drugo. Sledila je večerja. Po večerji smo

se še malo igrali. Po teh igrah pa smo se umili in pripravili na spanje. Končno smo vsi izmučeni popadali po posteljah in sanjali o novem dnevu.

Pohod drugega dne je bil najdaljši v tem tednu. Pot nas je vodila od Treh kraljev preko Črnega jezera do Ošankarice in Treh žebļjev - poslednjega bojišča Pohorskega bataljona. Črno jezero je bilo umetno zajezeno pred okrog 120 leti in je včasih rabilo za potrebe spravila lesa v dolino, danes pa je naravni spomenik, ki so ga obnovili leta 1993, v njem pa je predpisan varstveni režim. Ime je dobilo po navidezni barvi svoje vode, ki je črna le zaradi usedlin na dnu, sicer pa je voda čista. Ogledali smo si tudi obnovljen muzej narodno osvobodilnega boja na Ošankarici in Tri žebļje, kjer so postavljena obeležja padlim borcem.

Manuela Rotar, Polona Filipič in Karmen Dogša iz OŠ Središče ob Dravi so najdaljši pohod opisale takole:

"V torek, 12.8.2003, smo šli na najdaljši pohod. Namenjeni smo bili k Črnemu jezeru in k spomeniku padlih borcev. Prehoditi smo morali kar nekaj kilometrov, da smo prišli do Črnega jezera. V jezeru so plavale račke in ribice. Ko smo si ogledali jezero, smo se napotili k spomeniku padlih borcev. Kar nekaj časa smo hodili, da smo prišli v gozd, kjer so bili sami spomeniki. Ogledali smo si imena in si jih dobro zapomnili. Nekaj časa smo ostali tam, potem pa smo šli naprej. Prišli smo do muzeja, kjer so razstavljene slike o vojni na Pohorju. Ko smo si muzej ogledali, smo se odpravili proti koči. Zelo dolgo smo hodili, noge so nas bolele tako, da smo imeli kar nekaj počitkov. Po dolgem in napornem času smo končno prišli do koč. Vsi smo šli takoj počivat. Ta dan je bil najbolj naporen."

Iste avtorice so pripravile tudi naslednjo pesem:

*"Me smo tabornice
zdržljive in vesele,
žejne in lačne
a včasih tudi mračne.*

*Učiteljica Danica
nam reče:
"Hitro nahrbtnike na rame
in pojdimo na pot!"
Nam pa se ne da
in vedno želimo ostati doma.*

*Nas noge bolijo,
dobivamo žulje,
učiteljica Marija
pa za nami hodi
in nam jih zdravi.*

*No, tako se na taboru godi
ko staršev med nami ni."*

Danica¹⁰ je že stara (po »stažu« v taboru, ne po letih) spremljevalka otrok, saj je bila na Treh kraljih že štirikrat.

»Ja, prav ste prebrali. Že štirikrat sem spremljala otroke na Tri kralje. Vsakokrat je bilo drugače, vedno pa je bilo lepo.

Vedno smo se zbrali v Ormožu in se nato z avtobusom odpeljali proti prelepemu Pohorju. Otroci so vedno težko premagovali ovinke, tako da smo do vrha kar nekajkrat bruhalo. Pa nič zato, to pač spada zraven. Ob prihodu na Tri kralje, nas je vedno lepo sprejel oskrbnik doma gospod Božo, ki je z nami prebil tudi dneve tabora.

V taboru smo počeli vse mogoče; igrali smo se razne družabne igre, nogomet, košarko, otrokom smo ponujali sodelovanje v raznih delavnicah, bili so dobri pohodniki, kuharji in peki pizz,... Dnevi so vedno hitro minevali in morali smo se posloviti ter se odpeljati v svoja gnezda v dolino. V Ormožu so nas vedno pričakali starši, ki so komaj čakali, da vidijo svoje otroke.

Kot spremljevalka sem se vedno veselila časa, ko bo treba zopet tja, kjer smo bili kot doma. Bivanje je bilo vedno prijetno. Osebje je zelo prijazno in razumevajoče. Veselje so mi vlivali tudi nasmeljani otroški obrazi, ki so me spremljali na avtobusu ob vsaki vrnitvi iz tabora. Delo je bilo naporno, a prijetno.

Ko si enkrat med otroki, moraš tudi sam postati otrok, da ti je lepo in da je njim lepo. To sem počela in počnem še danes.

To lahko poskusite tudi vi. A zavedajte se dejstva, da biti otrok ni lahko.

Ob koncu je prav, da se zahvalim vsem, ki so mi omogočili, da sem preživela štiri prelepe tedne z otroki in da sem lahko bila zopet otrok.

Iskrena hvala vsem!«

¹⁰ Danica Rižnar, prof. razrednega pouka, OŠ Ormož

Svoje misli o taboru je ob prihodu domov strnila tudi gospa Marija¹¹, ki je bila z nami prvič:

"Bil je lep dan, poln pričakovanj. Ja, ne? Tesnoba me obdaja, ko v ponedeljek zjutraj stopim na avtobusno postajo. Spoznavam starše in otroke, katerim bom v oporo na počitniškem taboru Trije kralji.

Prvi stik in komunikacija so bili za mano in takoj sem začutila, da je prav, da grem v skupino Maje, Cilke, Danice, ki bomo skrbele za otroke.

Vsak dan na Pohorju je bil zame izziv; spoznavala sem življenje v taboru, pomagala po svojih močeh in potrebah. Otroci, razigrani in veseli, nekateri tudi žalostni, zadržani in potrebni posebne pozornosti, so mi dali misliti, da so v takih dneh zelo potrebni vzpodbude, da se zaposlijo. Na tem taboru smo vsi imeli veliko dela; od skrbi za urejene sobe do izdelave posterjev o zdravi prehrani. Naredili smo tudi veliko pohodov in izvedli različne delavnice. Tukaj sem se tudi sama veliko naučila: izdelovala sem rože iz papirja, oblikovala sem glino, pletla iz slame in se tudi dokazala v risanju. V prostem času smo bili zelo dejavni v športni rekreaciji: odbojka, nogomet, badminton, vleka vrvi, metanje "frizbija", košarka, tek... Ob pogledu na te otroke te kar vleče, da se pomladiš in sodeluješ ter tekmuješ z njimi, saj so polni energije, pričakovanj in željni pohvale, dokazovanja in sklepanja prijateljstva.

Sedaj, ko smo doma in premišljujem o tem, sem prepričana, da me je tabor pomladil. Marsikdo mi reče, da sem bila na dopustu, a ob tem pomislim, ja, res je, res pa je tudi, da je odgovornost do teh otrok zelo velika. In ker smo bili kot družina, nam je to uspelo!

Še kdaj - mogoče naslednje leto?»

Izdajo biltena »Za mladost brez odvisnosti« so omogočili:

Urad Vlade Republike Slovenije za droge

RKS Območno združenje Ormož

Lokalna akcijska skupina Ormož

Občina Ormož

¹¹ Marija Imerovič, višja medicinska sestra, Psihiatrična bolnišnica Ormož